

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSIOSIOS RINKIMŲ KOMISIJOS
POLITINIŲ PARTIJŲ IR POLITINIŲ KAMPANIJŲ FINANSAVIMO KONTROLĖS
SKYRIUS**

**PAŽYMA
DĖL NAUJIENŲ PORTALE LRYTAS.LT 2019 M. VASARIO 22 D. PASKELBTO
STRAIPSNIO „PO M. PUIDOKO UŽUOMINŲ APIE JO ŠEIMAI DARYTĄ SPAUDIMĄ
– IŠSKIRTINIS ŽMONOS INTERVIU“**

2019 m. gegužės 3 d. Nr. 3-84 (1.2)
Vilnius

Lietuvos Respublikos vyriausioji rinkimų komisija (toliau – VRK) 2019 m. vasario 25 d. gavo pranešimą (reg. Nr. 1-1806 (2.10)), kuriame nurodoma: *„noriu informuoti apie nepažymėtą kandidato į prezidentus M. Puidoko reklamą portale lrytas.lt <https://www.lrytas.lt/lietuvsdiena/aktualijos/2019/02/22/news/po-m-puidoko-uzuominu-apie-jo-seimai-daryta-spaudima-isskirtinis-zmonos-interviu-9336322/> Portale buvo publikuotas išskirtinis kandidato žmonos interviu, gausiai iliustruotas jos ir jos vyro, M. Puidoko vestuvių bei kitų asmeninio gyvenimo momentų nuotraukomis. Straipsnyje kandidatas pristatomas išskirtinai palankioje šviesoje: kaip šeimos žmogus, besirūpinantis vaikais. Pastebėtina, kad portalas nėra publikavęs kitų kandidatų į prezidentus sutuoktinių „išskirtinių“ interviu, kas rodo, kad dėmesys skiriamas tik vieno kandidato palankiam pristatymui, jį reklamuojant. Tuo tarpu straipsnis nėra pažymėtas kaip politinė reklama.“*

2018 m. lapkričio 12 d. prasidėjo 2019 m. gegužės 12 d. Respublikos Prezidento rinkimų politinė kampanija.

Mindaugas Puidokas savarankišku politinės kampanijos dalyviu registruotas 2019 m. vasario 22 d. sprendimu Nr. PK1-2019RP-S14.

VRK 2019 m. balandžio 9 d. sprendimu Nr. Sp-216 įregistravo Mindaugą Puidoką kandidatu į Respublikos Prezidentus.

2019 m. kovo 1 d. raštu Nr. 2-664(2.10) buvo išsiųstas paklausimas naujienų portalui lrytas.lt ir raštu Nr. 2-665(2.10) buvo išsiųstas paklausimas Mindaugui Puidokui.

2019 m. kovo 12 d. buvo gautas UAB „Lrytas“ atsakymas, kuriame nurodoma, kad: *„publikacija buvo grynai probleminė, informacinio pobūdžio, interviu forma su privačiu asmeniu I. Puidokiene, kuri nedalyvauja rinkimuose. Taip buvo reaguota į straipsnius apie „valstiečių“ lyderio R. Karbauskio ir jo vadovaujamos partijos buvusio nario M. Puidoko konfliktą, apie viešai platinamą informaciją, kad Karbauskis galimai daro spaudimą jo šeimai, siunčia žinutes jo žmonai ir pan.“* Atsakyme pateikiamos nuorodos į susijusią viešai skelbiamą informaciją: 2019 m. vasario 12 d. laida „Lietuva tiesiogiai“ „Mindaugas Puidokas teigia, kad Ramūnas Karbauskis darė

spaudimą jo žmonai¹, 2019 m. vasario 13 d. straipsnis „Mindaugas Puidokas prabilo apie grasinimus: jų iš R. Karbauskio sulaukė artimi šeimos nariai“², 2019 m. vasario 13 d. straipsnis „Karbauskis neigia daręs spaudimą Puidoko šeimai“³, 2019 m. vasario 13 d. straipsnis „M. Puidokas: „R. Karbauskis tris dienas skambučiais ir žinutėmis atakavo tris mano artimuosius“⁴, 2019 m. vasario 13 d. straipsnis „R. Karbauskis neigia daręs spaudimą M. Puidoko šeimai ir prašo pavišinti privačius pokalbius“⁵, 2019 m. vasario 13 d. straipsnis „Įtampa tarp R. Karbauskio ir M. Puidoko: prakalbo apie partijos lyderio spaudimą šeimai“⁶. Atsakyme taip pat nurodoma, kad: „*Skaitytojų susidomėjimas buvo didelis, jie skambino į redakciją ir klausė, kodėl redakcija nieko nesiaiškina apie tą moterį, kuriai politikas, viešas asmuo R. Karbauskis rašė žinutes, galimai darė spaudimą, kas ji tokia, kuo užsiima, kodėl nesirodo viešumoje. Siekdama patenkinti skaitytojų (visuomenės) teisę žinoti, žurnalistė kreipėsi į I. Puidokiene. <...> Aptariamasis straipsnis yra grynai informacinio pobūdžio. Jis nėra užsakytas ar kaip nors su kažkuo derintas. Jis atskleidžia opią problemą, kaip galimai nešvariai kartais vyksta politikų kovos, kaip į jas įtraukiami niekuo dėti žmonės – šiuo atveju moteris, auginanti du mažamečius vaikus.*“ Atsakymu patvirtinama, kad straipsnis buvo parengtas žurnalistės iniciatyva, derintas nebuvo, kad už šį straipsnį nebuvo prašoma susimokėti.

2019 m. gegužės 2 d. papildomai pasiteiravus UAB „Lrytas“ buvo gautas atsakymas, kad straipsnis laikraštyje nebuvo spausdinamas.

2019 m. kovo 12 d. buvo gautas pretendento būti kandidatu į Respublikos Prezidentus dr. Mindaugo Puidoko atsakymas, kuriame nurodoma, kad: „*Portalas www.lrytas.lt interviu paėmė ir paskelbė savo iniciatyva, tiesiog matomai tuo metu buvo aktuali sutuoktinės nuomonė po kai kurių politikų pareiškimų apie pretendento dvasinę būseną ar sveikatą.*“ Atsakyme nurodoma, kad viešoje erdvėje taip pat buvo pasirodęs straipsnis apie kito kandidato sutuoktinę⁷. Atsakyme patvirtinama, kad straipsnio tekstas derinamas nebuvo ir kad už straipsnį (interviu) nebuvo apmokėta ir nebus.

VRK, surinkusi informaciją (atsakymus į paklausimus), 2019 m. kovo 22 d. raštu Nr. 2-877 (7.9) kreipėsi į Visuomenės informavimo etikos komisiją dėl kompetentingos nuomonės pateikimo.

2019 m. balandžio 26 d. gautas Visuomenės informavimo etikos komisijos atsakymas (VRK reg. Nr. 1-3800(7.9), kuriame nurodoma, kad „*Įvertinus Rasos Karmazaitės publikaciją „Po M. Puidoko užuominų apie jo šeimai darytą spaudimą – išskirtinis žmonos interviu“ (lrytas.lt, 2019-02-22), Komisija bendru sutarimu išreiškė nuomonę, jog ši publikacija paslėpta politine reklama nelaiikytina*“.

¹ <https://tv.lrytas.lt/laidos/lietuva-tiesiogiai/2019/02/12/news/mindaugas-puidokas-teigia-kad-ramunas-karbauskis-dare-spaudima-jo-zmonai-9210952/>

² <https://www.lrytas.lt/lietuvosdiena/aktualijos/2019/02/12/news/mindaugas-puidokas-prabilo-apie-grasinimus-ju-is-r-karbauskio-sulauke-artimi-seimos-nariai-9212078/>

³ <https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/karbauskis-neigia-dares-spaudima-puidoko-seimai.d?id=80351743>

⁴ <https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/lietuva/r-karbauskis-neigia-dares-spaudima-m-puidoko-seimai-56-1101950>

⁵ <https://www.alfa.lt/straipsnis/50369026/r-karbauskis-neigia-dares-spaudima-m-puidoko-seimai-ir-praso-paviesinti-privacius-pokalbius>

⁶ <https://www.lrt.lt/naujienos/lietuvoje/2/245271/itampa-tarp-r-karbauskio-ir-m-puidoko-prakalbo-apie-partijos-lyderio-spaudima-seimai>

⁷ <https://www.lrytas.lt/stilius/atvirai/2018/11/12/news/arvydo-juozaicio-meile-zmonai-oksana-slepia-filmo-verta-drama-8130442/>

Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo (toliau – Įstatymas) 2 straipsnio 8 dalyje politinė reklama apibūdinama kaip *valstybės politiko, politinės partijos, politinės partijos nario, politinės kampanijos dalyvio, jų vardu ir (ar) interesais bet kokia forma ir priemonėmis už užmokestį ar neatlygintinai politinės kampanijos laikotarpiu ar tarp politinių kampanijų skleidžiama informacija, kuria siekiama paveikti rinkėjų motyvaciją balsuojant rinkimuose ar referendume arba kurios skleidimu propaguojamas valstybės politikas, politinė partija, politinės partijos narys ar politinės kampanijos dalyvis, taip pat jų idėjos, tikslai ar programa.*

Įstatymo 16 straipsnio 6 dalies 2 punkte nustatyta, *politinės kampanijos laikotarpiu neatlygintinai skleidžiami įprastinio pobūdžio informaciniai pranešimai apie valstybės politiką, politinių partijų, kandidatų veiklą, informacija, kuria neraginama nedalyvauti referendume, balsuoti už ar prieš referendumui teikiamo sprendimo priėmimą.*

Dėl straipsnio „Po M. Puidoko užuominų apie jo šeimai darytą spaudimą – išskirtinis žmonos interviu“ vertinimo

Išnagrinėjus pateiktus paaiškinimus, kuriais patvirtinama, kad straipsnis nebuvo užsakytas ir už jį nebuvo sumokėta, įvertinus straipsnio paskelbimo metu viešai skelbiamą informaciją apie galimai darytą spaudimą M. Puidoko žmonai, nustatyta, kad šio straipsnio tikslas buvo informuoti visuomenę apie tuo metu viešai keliamus klausimus.

Straipsnio pradžioje nurodoma straipsnio atsiradimo problematika: *„Apie dalyvavimą prezidento rinkimuose paskelbęs kaunietis Mindaugas Puidokas buvo išmestas iš valstiečių frakcijos Seime <...> Taip pat jis prabilo apie spaudimą, kurį esą patyrė jo šeima.“*

Straipsnyje nurodoma, kad interviu iš Mindaugo Puidoko sutuoktinės buvo imtas žurnalistės iniciatyva: *„33 metų Indrė Puidokė ilgai dvejojo, ar rodytis ir kalbėti viešai. Vis dėlto po ilgų svarstymų kaunietė sutiko duoti išskirtinį interviu portalui lrytas.lt. Vienintelis jos prašymas – nekalbėti apie R. Karbauskį.“*

Atsižvelgiant į Visuomenės informavimo etikos komisijos nuomonę ir nenustačius siekio paveikti rinkėjų motyvaciją balsuojant rinkimuose, straipsnis „Po M. Puidoko užuominų apie jo šeimai darytą spaudimą – išskirtinis žmonos interviu“ nelaikytinas politine reklama.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, siūloma:

Nepripažinti, kad naujienų portale lrytas.lt 2019 m. vasario 22 d. paskelbtas straipsnis „Po M. Puidoko užuominų apie jo šeimai darytą spaudimą – išskirtinis žmonos interviu“ yra politinė reklama.

Skyriaus vedėja

Lina Petronienė

Vyriausioji specialistė

Estera Miežytė